

Received/ Makale Geliş 12.04.2023
Published / Yayınlanma 30.06.2023
Volume/ Cilt (Issue/ Sayı) 7 (31)
ss / pp 500-514

10.5281/zenodo.8116407
Araştırma Makalesi
ISSN: 2687-5640
pejoss.editor@gmail.com

Emine GÜR
<https://orcid.org/0009-0009-4678-4107>
MEB, Diyarbakır / TÜRKİYE

Fikriye BOZKURT
<https://orcid.org/0000-0001-6509-3314>
MEB, Diyarbakır / TÜRKİYE

Teyfik EREN
<https://orcid.org/0000-0002-7391-2778>
MEB, Diyarbakır / TÜRKİYE

Müge BATMACA
<https://orcid.org/0009-0009-8833-8041>
MEB, Diyarbakır / TÜRKİYE

Erdem DEMİREL
<https://orcid.org/0009-0003-2310-6713>
MEB, Diyarbakır / TÜRKİYE

Enver KIZIL
<https://orcid.org/0009-0002-6987-0197>
MEB, Diyarbakır / TÜRKİYE

Okul Öncesi Eğitim Alan ve Almayan Çocukların Okula Başladıktan Sonra Aralarındaki Hazırbulunuşluk ve Gelişimsel Farklarının İncelenmesi

Analysing Developmental Differences and Readiness Between Pupils Who Received Pre-School Education After Starting School

ÖZET

Bu çalışmada okul öncesi eğitimi alan ve almayan çocukların okula başladıktan sonra aralarındaki hazırbulunuşluk ve gelişimsel farkları inceleme amaçlanmıştır ve bu amaç doğrultusunda sınıf öğretmenlerine yönelik olarak öğretmen görüş anketi uygulanmıştır. Konu ile ilgili benzer araştırmalar gözden geçirilmiştir. Araştırma fenomenolojik bir araştırmadır. Araştırmanın örneklemini, Sinop il sınırları içerisinde üç farklı ilköğretim okulunda çalışan 6 ilkokul 1.sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Bulgular araştırmanın alt amaçları doğrultusunda alt başlıklar halinde açıklanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi, Hazırbulunuşluk, Gelişimsel farklar.

ABSTRACT

This study, it was aimed to examine the readiness and developmental differences between children who received and did not receive preschool education after starting school, and for this purpose, a teacher opinion questionnaire was applied to classroom teachers. Similar studies on the subject have been reviewed. Research is phenomenological research. The sample of the research consists of 6 primary school 1st-grade teachers working in three different primary schools within the provincial borders of Sinop. The findings are explained in sub-headings in line with the sub-purposes of the research.

Keywords: Pre-School, Readiness, Developmental Differences.

1. GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

Okulöncesi dönem, çocuğun çevresini araştırıp tanımaya çalıştığı, çevresiyle iletişim kurmaya istekli, meraklı, hayal gücünün kuvvetli ve sorgulayıcı olduğu, yaşadığı toplumun değer yargılarını ve o toplumun kültürel yapısına uygun davranış ve alışkanlıkları kazanmaya başladığı, kişiliğin temellerinin atıldığı dönemdir (Oğuzkan ve Oral, 1997'den Akt. Çeliköz ve Erişen, 2013). Bir başka tanıma göre ise "0-6 yaş arası çocukların gelişimlerini sağlamaya yönelik sistemli, organize ve planlı her türlü eğitim etkinliklerinin sistematik ve planlı olarak uygulanması ile oluşan eğitim sistemine okul öncesi eğitim denir" (Ural ve Ramazan, 2007). Turaşlı Kuru (2010) tarafından ise okul öncesi eğitim; 0-72 ay grubundaki çocukların gelişim düzeylerine ve bireysel özelliklerine uygun, zengin uyarıcı çevre imkânları sağlayan, onların bedensel, zihinsel, duygusal ve sosyal yönden gelişimlerini destekleyen, kendilerini toplumun kültürel değerleri doğrultusunda en iyi biçimde yönlendiren ve ilköğretime hazırlayan, temel eğitim bütünlüğü içerisinde yer alan bir eğitim sürecidir şeklinde tanımlanmaktadır. Bu tanımlardan da anlaşıldığı gibi okul öncesi eğitim çocukların ilgi ve ihtiyaçları doğrultusunda hazırlanan onların bireysel farklılıklarına uygun, sosyal, duygusal, dil ve bilişsel gelişimlerini desteklemek, öz bakım becerilerini kazandırmak, ilkokula hazırlamak, kendisine olan özgüveni artırmak, olumlu bir karakter oluşturmak amacıyla çevre olanaklarıyla desteklenen bir eğitim kurumudur.

Okul öncesi eğitime yönelik ortak noktaların; çocukların bedensel, psikomotor, sosyal-duygusal, zihinsel ve dil gelişimleri ile bireysel farklılıklarına uygun, çocuklara zengin uyarıcı çevre olanakları sağlayan ve onları kültürel değerleri doğrultusunda yönlendiren, sonraki basamaklar için temel oluşturan bir eğitim süreci olduğu görülmektedir (Seven,2014).

Bu dönemde çocuğa sağlanacak deneyimlerle kazanacağı bilgi, beceri ve alışkanlıklar onun sonraki öğrenim yaşamının yanı sıra sosyal ve duygusal yaşamını da biçimlendirecek güçtedir. Okul öncesi eğitim çocuklarda genellikle şu nitelikleri kazandırmalıdır:

- ✓ Kendisinin farkında olma,
- ✓ Sosyal beceriler,
- ✓ Kültürünün ve diğer kültürlerin farkında olma
- ✓ İletişim becerileri
- ✓ Algısal devinimsel beceriler
- ✓ Analitik düşünme ve problem çözme
- ✓ Yaratıcılık ve estetik becerileri (Senemoğlu, 1994, s.22).

İlköğretime başlamak, çocuğun yaşamındaki en önemli dönümlerden biridir. Çocuk ilk defa programlı öğretimin gerektirdiği etkinliklere katılımlarda bulunacak, belirli bir disiplin dâhilinde kurallara uyacak, öğretmenin talimatlarını yerine getirecek ve daha da önemlisi okuma yazma, aritmetik vb. konuları öğrenecek ve bunlarla karşı karşıya kalacaktır. Okul öncesi eğitim; modern, çağdaş ve ekonomik toplumun gereksinim duyduğu duygu ve düşüncelerin, özgürce ifade edilebilen, araştırmacı ve meraklı, sosyal özellikleri gelişmiş, farklı, eleştirel ve yaratıcı düşünebilen, kendi kararları üzerinde denetimi olan, çevresindeki kişilere saygılı sahip olduğu yetenekleri en iyi şekilde değerlendirebilen bireyler yetiştirmeyi amaçlar (Oktay, Unutkan, 2006'dan aktaran Aşıcı vd., 2010, s2).

Türkiye’de son yıllarda yapılan çalışmalarla okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılmasına hız verilmesine rağmen bu kurumlardan yararlanma oranının düşük olduğu görülmektedir. Türkiye’de, okulöncesi eğitimden (yararlanan çocuk oranı %39’dur MEB 2010’dan aktaran Erkan ve Kırca, 2010). Doğal olarak bu eğitimden yararlanan ve yararlanmayan çocukların hazırbulunuşluk düzeylerinde farklılıklar oluşmaktadır. Oysa çevresel uyaranlara en duyarlı olunan okul öncesi yaşlarda; planlı ve sistemli bir eğitim ortamından yararlanan çocukların bilişsel, duyuşsal ve motor davranışlarında olumlu yönde değişme ve gelişmeler beklenmektedir. Bu nedenle ilköğretimin ilk basamağında eğitimlerini birlikte sürdüren okul öncesi eğitimden yararlanan ve yararlanamayan çocukların okula hazırbulunuşlukları arasındaki farklılıkların araştırılması, ailenin, okulun ve toplumun alması gereken önlemlerin belirlenmesi açısından önem taşımaktadır. Kavram gelişiminde hızlı bir ilerlemenin olduğu okul öncesi dönemde çocuklara verilen eğitim, çocukları okula hazırlayıcı bir rol oynamakta ve çocuğun gelişim alanlarına katkı sağlamaktadır (Bütün Ayhan ve Aral 2007’den aktaran Erkan ve Kırca, 2010).

Bu anlamda yapılan çeşitli çalışmalar vardır. Bu alanda Erkan ve Kırca’nın (2010) “okul öncesi eğitimin ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluklarına etkisinin incelenmesi” adlı çalışmaları bulunmaktadır. Bu çalışmada, okul öncesi eğitimin ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırlık becerileri üzerindeki etkisi cinsiyet, anne ve baba öğrenim düzeyine göre incelenmiştir. Araştırma sonuçları, okul öncesi eğitimin ve anne-baba öğrenim düzeyinin çocukların okula hazırbulunuşlukları üzerinde anlamlı bir farklılık yarattığını ortaya koymuştur. Ancak, cinsiyetin okula hazırlık becerileri üzerinde anlamlı bir farklılık yaratmadığı saptanmıştır.

Bir başka çalışmaya bakacak olursak, Unutkan’ın (2007) “okul öncesi dönem çocuklarının matematik becerileri açısından ilköğretime hazırbulunuşluğunun incelenmesi” adlı çalışması bulunmaktadır. Bu çalışmada okula hazırlık alan ve almayan çocukların matematik becerileri temelinde ilköğretime hazırbulunuşluk düzeyleri; yaş, cinsiyet, sosyoekonomik düzey değişkenleri açısından karşılaştırılmıştır. Araştırmanın örneklemini, okul öncesi eğitim alan 180, almayan 120 5- 5,5 ve 6 yaş çocukları oluşturmaktadır. Elde edilen sonuçlara göre okul öncesi eğitim alma değişkeni ile çocukların matematik becerileri arasında anlamlı bir ilişki söz konusudur. Bu çocuklar matematik becerilerinde okul öncesi eğitim almayanlara oranla daha yeterlidirler. Cinsiyet açısından çocukların matematik becerilerinde farklılık bulunamamıştır. Çocukların yaşlarına göre matematik becerilerinin yalnızca

sıralama ve ölçekten alınan toplam puan açısından farklılaştığı görülmüş, 5 yaş çocuklarının matematik becerileri 5,5-6 yaş çocuklarına göre daha yetersiz olduğu tespit edilmiştir. Alt sosyo-ekonomik düzeyden çocukların matematik becerileri bakımından ilköğretime yeteri kadar hazır olmadıkları bulunmuştur. Başka bir deyişle söz konusu çocukların matematik beceri ortalamaları diğerlerine göre daha düşük olarak saptanmıştır.

Bu bağlamda bu araştırmanın amacı okul öncesi eğitim almış ve almamış olan çocukların gelişimsel ve hazırbulunuşluk açısından farklarını ortaya koymaktır.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırma amaç okul öncesi eğitim alan ve almayan çocuklar arasında hazırbulunuşluk ve gelişimsel açıdan gözlenebilir bir farkın olup olmadığını ortaya koymaktır. Bu amaç doğrultusunda sınıf öğretmenlerine yönelik “Öğretmen Görüşme Formu” hazırlanmıştır.

1.3. Araştırmanın Alt Amacı

Araştırmanın amacı doğrultusunda aşağıdaki alt amaçlar belirlenmiştir;

Öğretmen görüşleri doğrultusunda Okul öncesi eğitimi alan ve almayan çocuklar arasında

- ✓ Sosyal yönden ne gibi farklılıklar olduğunu tespit etmek,
- ✓ Hazırbulunuşluk açısından farklar olup olmadığını belirlemek,
- ✓ Özbakım becerileri açısından farklar olup olmadığını görmek,
- ✓ Okul öncesi eğitimin çocuklar üzerindeki faydalarını tespit etmek,
- ✓ İlkokula hazırlık sürecinde sağladığı faydaları belirlemek,
- ✓ Bilişsel ve psikomotor açısından farklar olup olmadığını görmek amaçlanmıştır.

1.4. Araştırmanın Önemi

Bu araştırma:

1. Velilerin okul öncesi eğitim ile ilgili kaygılarını azaltmaya,
2. İlkokul öğretmenlerinin öğrenciler arasındaki farklılıkları anlamasına,
3. Okul öncesi eğitim alan ve almayan çocuklar arasındaki farkı ortaya koyarak olumsuz tutuma sahip ailelerin fikirlerini değiştirmeye,
4. MEB Talim ve Terbiye Kurulu’nun okul öncesi eğitim programı ile ilgili çalışmalarına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

1.5. Araştırmanın Sayıtları

Araştırmanın temel sayıtları şunlardır;

- Araştırmaya katılan öğretmenlerin sorulara verdiği ve samimi yanıtladığı
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin okul öncesi eğitim alan ve almayan çocuklar arasındaki belirgin farklılığı gözlemlediği
- Çalışma grubunun evreni temsil ettiği varsayılmıştır.

1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma,

- ✓ 1.sınıf öğretmenleri için hazırlanan görüşme sorularıyla sınırlıdır.
- ✓ Örneklem açısından ilkokul 1. sınıf öğretmenlerinin görüşleri ile sınırlıdır.
- ✓ Konu açısından, öğrencilerin hazırbulunuşluk ve gelişimsel özelliklerini ortaya koymakla sınırlıdır.
- ✓ Zaman açısından, 2016-2017 eğitim-öğretim yılı ile sınırlıdır.

2. KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Okul Öncesi Eğitim

Okul öncesi eğitim, 0-72 ay grubundaki çocukların gelişim düzeylerine ve bireysel özelliklerine uygun zengin uyarıcı ve çevre imkânları sağlayan, onların bedensel, zihinsel, duygusal ve sosyal yönden gelişimlerini destekleyen, kendilerini toplumun kültürel değerleri doğrultusunda en iyi biçimde yönlendiren ve ilköğretime hazırlayan, temel eğitim bütünlüğü içerisinde yer alan bir eğitim sürecidir.

Balat (2014), okul öncesi eğitimi, “0-72 aylık çocukların, tüm gelişimlerini, toplumun kültürel değerleri doğrultusunda yönlendiren; duygularının gelişimini ve algılama gücünü artırarak akıl yürütme sürecinde ona yardımcı olan ve yaratıcılığını geliştiren; kendini ifade etme ve öz denetim becerilerini kazanmasını sağlayan, planlı bir eğitim süreci” olarak tarif etmektedir. Oktay (1990) ise okul öncesi eğitimi; en geniş anlamıyla çocuğun doğumundan ilkokula başlayınca kadar süren döneme ‘okul öncesi dönem’, bu dönemdeki eğitsel etkinliklerin tümüne de ‘okul öncesi eğitim’ adı verilir şeklinde tanımlamaktadır.

Çocukların keşfetmek ve öğrenmek için doğal bir eğilimleri vardır. Öğrenme çok erken yaşlarda başlayıp ömür boyu devam eder. Çocuklar dünyaya geldikleri ilk andan itibaren, daha okula başlamadan çok önce öğrenmek ve keşfetmek için büyük bir ilgi, merak ve heves duyarlar: etkin bir şekilde çevrelerini keşfederler, iletişim kurmayı öğrenirler ve çevrelerinde gördükleri şeylere dair fikirler oluşturmaya başlarlar. Okul öncesi dönem beyin gelişiminin ve sinaptik bağlantıların kurulma oranının en yoğun ve hızlı yaşandığı dönemdir. Beyin gelişimi çocuğun bilişsel, dil, motor, sosyal ve duygusal gelişimi için güçlü bir taban oluşturur. Bu nedenle çocuklar özellikle okul öncesi dönem olarak adlandırılan yaşamın ilk altı yılında çok hızlı büyürler ve bu gelişim alanlarında şaşırtıcı bir hızla yetkinleşirler. Böylece çocuğun kendi potansiyelini gerçekleştirmesinin ve toplumun üretken bir bireyi olabilmesinin önü açılmış olur. Beyin okul öncesi dönem boyunca hızlı geliştiği için bu dönem, beynin çevresel etkilere en açık olduğu dönemdir. Bu kapsamda çevre, çocuğun gelişimini ve öğrenme motivasyonunu derinden etkiler. Çocuğun ne kadar keşfedebileceği, neler öğrenebileceği ve hangi hızla öğrenebileceği çocuğun çevresinin ne kadar destekleyici olduğuyla ve çocuğa ne gibi olanaklar sunulduğuyla yakından ilişkilidir. Çevresel etkiler çocuğun beyin gelişimini olumlu yönde etkileyebileceği gibi, olumsuz çevre koşullarına bağlı olarak istenmeyen bir şekilde de etkileyebilir. Çocuğun sağlıklı bir beyin gelişimine sahip olabilmesi için okul öncesi dönem boyunca sağlıklı beslenmesi, zengin uyarıcı bir çevre içinde bulunması ve çocuğa yeni öğrenme fırsatlarının sunulması gerekmektedir. Ancak çocuğun ilk yıllarını uyarıların yeterli düzeyde olmadığı, duygusal ve fiziksel desteğin yeterince olmadığı ve yeni öğrenme fırsatlarının yaratılmadığı bir çevrede geçirmesi çocuğun beyin gelişimini olumsuz yönde etkiler. Bu durum ise çocuğun dil, bilişsel, motor, sosyal ve duygusal gelişim alanlarında gecikmeler görülmesine, ayrıca davranış problemleri sergilemesine yol açar.

Erken yaşam deneyimleri çocuğun okula, öğrenmeye ve kendi becerilerine dair geliştireceği tutumları belirler ve okul başarısını etkiler. Okul öncesi dönemde olumlu deneyimler yaşayan çocuk okula, öğrenmeye ve kendi becerilerine dair olumlu tutumlar geliştirir. Çocuğun erken yaşta olumsuz deneyim ve yaşantılar yaşaması ise onun bütün eğitim yaşamını etkileyecek problemler yaşamasına neden olabilir. Okul öncesi çağda olumsuz deneyimleri olan çocuğun özdeğerinin düşük olduğu, okulda ve okul sonrası yaşamda düşük başarı gösterdiği ve daha fazla davranış problemi sergilediği bilinmektedir. Çocuğun sağlıklı bir şekilde büyüyebilmesi, gelişebilmesi ve öğrenmeye karşı olumlu tutumlar geliştirebilmesi için nitelikli bilişsel uyarıcıların, zengin dil etkileşimlerinin, olumlu sosyal ve duygusal deneyimlerin çocuğa sunulduğu ve çocuğun bağımsızlığının desteklendiği bir çevrenin yaratılmasına ihtiyaç vardır. Bu ise ancak sağlıklı bir aile ortamı ve kaliteli bir okul öncesi eğitim ile mümkündür (MEB,2013).

Her çocuk doğar doğmaz eğitim hakkına sahiptir. 0-6 yaş döneminde çocuğun gelişimi ve öğrenme potansiyeli oldukça hızlıdır. Bu dönemde kazanılan davranışların büyük bir kısmı bireyin kişilik yapısını, tavır, alışkanlık, inanç ve değer yargılarını biçimlendirmekte, beden sağlığının gelişiminin temelini oluşturmaktadır (Oktay, 2010’dan aktaran Seven,2014). Bu nedenle çocuğun eğitiminin küçük yaşlardan itibaren ciddi biçimde ele alınması yetişkinler açısından bir zorunluluktur. Bilim ve teknoloji alanında hızla artan yenilikler ve buna bağlı olarak ortaya çıkan gelişmeler, toplum düzenini ve aile yapısını da değiştirmektedir. Aile yapısına paralel olarak anne-babaların rol ve sorumlulukları farklı bir boyut kazanmıştır. Değişen ve gelişen toplum yapısı içinde aileler, sosyal ve kültürel açıdan çocuklarının tüm ihtiyaçlarını tek başlarına yerine getirememektedirler. Özellikle 0-6 yaş kapsayan

çocukluk döneminde, çocuğun gelişimine uygun donanımı kazanabilmesi bakımından aile tarafından verilen eğitim tek başına yetersiz kalmaktadır. Ayrıca değişen hayat şartları, kadının ailedeki ve toplumdaki ekonomik rolünü de farklılaştırmıştır. Aynı zamanda annelik görevi de olan kadın ev dışındaki çalışma hayatına dâhil olduğunda, çocuğun bakımı ve eğitimi için yeni bir arayışa girmektedir.

Ural'a (1986) göre annenin çalışmadığı ailelerde; genellikle anneler ya da yetişkinler, geçirdikleri eğitim tecrübelerine dayanarak çocuklarını yetiştirmektedir. Buna bağlı olarak çocuğun eğitiminde yetişkinin geçirmiş olduğu eğitim ve hayat tecrübesi büyük rol oynamaktadır. Ancak yetişkinin eğitim tecrübesi günümüz eğitim anlayışıyla çoğu zaman bağdaşmamaktadır. Bu durum okul öncesi eğitim kurumlarının yaygın olmadığı bölgelerde hala devam etse de; okul öncesi eğitimin öneminin anlaşılmaya başlanmasıyla birlikte giderek azalmaktadır. Özellikle büyük şehirlerde okul öncesi eğitimin önemine yönelik bilinç ve hassasiyet giderek artmakta; okul öncesi eğitimdeki okullaşma oranı henüz hedeflenen düzeyin çok gerisinde olsa da ilgi her geçen yıl yükselmektedir. Okul öncesi eğitimin önemi (1) Topluma ve ülkeye sağladığı katkılar, (2) Bireysel gelişime sağladığı katkılar olarak iki ana bölümde ele alınabilir. Okul öncesi eğitim topluma ve ülkeye sağladığı katkı bakımından ele alındığında, bu eğitim basamağının sadece 0-6 yaş çocuk grubunu değil aynı zamanda tüm toplumu ilgilendirdiği görülecektir. İyi eğitim almış bireylerden oluşan ve üreten bir toplumun refah seviyesinin yüksek olacağı bilinen bir gerçektir. Eğitim, hem ekonomik büyümenin gerektirdiği üretim ve verimliliği sağlayacak becerilerin hem de toplumun gelişmesine katkı sağlayacak değer, tutum ve davranışların kazandırılması için bir zorunluluktur. Okul öncesi eğitimin topluma sağladığı önemli katkılardan biri, okul öncesi eğitimin amaçlarında da belirtildiği gibi farklı sosyoekonomik düzeye sahip ailelerin çocuklarına eşit düzeyde eğitim alma fırsatı sağlamaktır. Çünkü okul öncesi eğitim ile tüm çocukların eşit düzeyde yeteneklerini geliştirme, sevgi ve ilgi görme, güven duyma ihtiyaçları karşılanmaktadır.

Erken yaşlarda insana yapılan yatırımın geri dönüşü gerek ekonomik gerekse sosyal açıdan daha değerli olmaktadır. Kaytaz'ın (2005) yaptığı Türkiye'de okul öncesi eğitim fayda-maliyet analizi çalışmasına göre okul öncesi eğitime yapılan her bir birimlik yatırımın, ülke ekonomisine 6.37 TL tutarında bir getiri sağladığı belirlenmiştir. Belirtilen çalışma kapsamında Türkiye'de okul öncesi eğitim için fayda-maliyet analizi yapılmıştır. Çalışma sonucunda okul öncesi eğitime yatırılan her 1 dolar için en az 4.35 dolar getiri sağlandığı ifade edilmiştir. AÇEV ve ERG (2013) tarafından hazırlanan "Erken Çocukluk Eğitimi ve 4+4+4 Düzenlemesi" isimli raporda da okul öncesi eğitimin bireysel ve toplumsal getirilerinin üniversite eğitiminin getirilerinden çok daha yüksek olduğu ifade edilmiştir. Okul öncesi eğitiminin bireye ve ülke ekonomisine yaptığı katkı düşünüldüğünde bu basamağın sadece önemli bir eğitim basamağı değil, aynı zamanda önemli bir yatırım aracı haline dönüştüğü söylenebilir (UNESCO, 2010'dan aktaran Seven, 2014).

Bu bağlamda okul öncesi eğitimin etkilediği gelişim alanları şöyledir;

2.1.1. Dil Gelişimi

Çocuğun konuşma aracı olan dili iletişim aracı olarak kullanabilmesi için dille ilgili sembolleri öğrenmesi, belleğinde saklaması ve gerektiğinde çıkarıp onu kullanması gerekmektedir (Aral,2010).

Bu dönemde çocukların kelime dağarcığı gelişir. Kendi görüşlerini, duygularını ve düşüncelerini ifade ederken dili etkili bir şekilde kullanırlar. Ayrıca, dili anlama becerileri gelişir. Okul öncesi dönemdeki etkinlikler eğitime temel olacak şekilde dilin kurallara uygun kullanımını sağlar.

2.1.2. Sosyal ve Duygusal Gelişim

Okul öncesi eğitim süresince çocuklar ilköğretime hazırlanırken, paylaşmayı, işbirliğini, sosyalleşmeyi ve birlikte çalışmayı öğrenirler. Ayrıca arkadaşlarıyla çatışmaları ve ilişkilerinde ortaya çıkan sorunları çözümlemeyi, kendini nasıl, ne şekilde ve ne zaman koruyacağını ve diğer çocukların hakkına saygı duymayı da öğrenirler. Bunların hepsi, çocuğun hayatında yer alabilecek sorunlara çözüm yolları bulmasına ve problem çözme becerilerinin gelişmesine yardımcı olur. Çocuğun sosyal ve duygusal olarak kendi işini kendisinin yapması, sorunlarının üstesinden gelmesi ve bazı kararları kendisinin vermesi özgüvenini geliştirir. Özgüveni yüksek olan çocuk kendisini önemli, kıymetli, yetenekli ve başarılı biri olarak düşünüp algılar.

2.1.3. Hareket Gelişimi

Katlama, boyama, kesme, kalem kullanma gibi etkinliklerin yapılması sonucu çocukların ince kas hareket becerileri gelişir. Koşma, zıplama, tırmanma gibi etkinliklerin yapılmasıyla da kaba hareket işlevleri becerileri gelişir.

Motor gelişim baştan ayağa, merkezden uçlara ve içten dışa olmak üzere belli bir sıra izlemekte ve doğum öncesi dönemden başlayarak yaşam boyu devam etmektedir (Aral,2010).

2.1.4. Öz bakım Becerilerinin Gelişimi

Okul öncesi eğitim ile çocuklar kendi bakımlarını yapabilme, sorumluluk alabilme ve yaşam becerisi edinme alanlarında gelişirler. Nitelikli, sağlıklı ve istenilen davranışlara sahip bireylerin yetiştirilmesi için, eğitime küçük yaşlarda başlanmalıdır.

2.1.5. Okul Başarısı

Okul öncesi eğitimi alan ve almayan ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin uyum düzeylerinin karşılaştırıldığı araştırmanın sonuçlarına göre, okul öncesi eğitim almış çocukların almamış olanlara göre uyum düzeyleri oldukça yüksek bulunmuştur. Bu durum, çocuklara sağlanan okul öncesi deneyimlerinin ilköğretim ortamının ve aslında tüm yaşamın gerektirdiği sosyal ve duygusal yeterlikleri kazandırdığını ortaya koymaktadır. Ayrıca, okul öncesi eğitim alan çocuklar daha kolay ve hızlı öğrenerek, daha uyumlu ve mutlu olmaktadır. Okul öncesi eğitimi, çocukların hareket, bilişsel, sosyal ve duygusal, dil ve öz-bakım alanlarında desteklenerek var olan potansiyellerini ortaya çıkarmalarını ve en üst düzeyde geliştirmelerini amaçlayan, programlı ve sistemli bir eğitim sürecidir. Bu süreçten çocuğunuzu mahrum bırakmayın. Yıllar sonra yapmak zorunda kalacağınız yatırımın temelini şimdiden atın ki çocuklarınız hayatlarının önemli sınavlarını verirken, sıkıştırılmış bilgilerle değil; temelleri atılmış eğitimle yetişmiş olsunlar.

2.1.6. Öğrenme Merkezleri

Öğrenme merkezleri, günlük eğitim akışında yer alan etkinliklerde ele alınan kazanım ve göstergeler doğrultusunda seçilmiş farklı materyalleri barındıran, birbirlerinden dolap, pano, farklı renkte halılar, yer döşemeleri ya da yere yapıştırılan bantlar gibi malzemelerle ayrılmış olan oyun alanlarıdır. Okul öncesi eğitim kurumlarında her zaman bulunması gereken merkezler; blok, kitap, müzik, sanat, fen ve dramatik oyun merkezleridir. Okul öncesi eğitim programında çocuklar bireysel, küçük ve büyük gruplar halinde düzenlenmiş Matematik, Drama, Okuma Yazmaya Hazırlık, Alan Gezisi, Sanat, Türkçe, Oyun, Hareket, Fen ve Müzik Etkinliklerine katılırlar.

2.1.7. Matematik Etkinliği

Matematik eğitimi, çocuğun bilişsel gelişimine katkı sağlayarak ve onların matematiğe karşı olumlu tutum kazanmalarına, önceden getirdikleri kavramsal bilgilerle yeni bilgiler arasında bağ kurmalarına, matematiksel kavramların neden ve nasıl kullanıldığını anlamalarına yardımcı olmayı amaçlamaktadır. Nesne/durum/olaylar arasında ilişki kurma, eşleştirme, gruplama, örüntü oluşturma, sıralama, sayma, toplama-çıkarma, geometrik şekilleri (semboller) tanıma ve grafik hazırlama çalışmaları matematik etkinlikleri arasında yer alır.

2.1.8. Drama Etkinliği

Okul öncesinde drama çocuğun yaparak yaşayarak öğrenmesini amaçlayan, tüm gelişim alanlarını destekleyen, daha önceden belirlenmiş amaçları olan, nesne/durum/olayları sözel ya da sözel olmayan iletişim yöntemleriyle ifade etmeye dayalı, içinde canlandırmaların olduğu bir etkinliktir.

2.1.9. Okuma Yazmaya Hazırlık Etkinliği

Okuma yazmaya hazırlık etkinlikleri ilköğretime hazırlık çalışmalarının içinde yer alır ve çocukların ilköğretime geçişini kolaylaştırmak, hazırbulunuşluluk düzeylerini artırmak amacıyla yapılan etkinlikleri içerir. Bu etkinlikler, okuma ya da yazmayı öğretmek amacını taşımamaktadır ve dolayısıyla harflerin gösterilmesini veya yazdırılmasını amaçlamazlar.

2.1.10. Alan Gezisi

Alan gezileri, çocukların araştırma yapma, problem çözme ve olayı yerinde gözlemlmelerini sağlayan, yaşadıkları çevreyi tanımalarına yardımcı olan ve aynı zamanda kavramları öğrenmelerine ortam sağlayan etkinliklerdir.

2.1.11. Sanat Etkinliği

Sanat etkinliği, çocuğun yaratıcılığını ve hayal gücünü ortaya çıkarmayı hedefleyen, ilgi ve gereksinimlerine göre uygulanabilen çeşitli sanatsal tekniklerin ve artık materyallerin kullanıldığı kolaj ve üç boyutlu çalışmalar, kesme, yırtma-yapıştırma, boyama çalışmalarını içerir.

2.1.12. Türkçe Etkinliği

Türkçe etkinliklerinin amacı; çocukların Türkçeyi düzgün kullanmalarını, sesleri çıkarabilmelerini, farklı sözdizimsel yapıları anlamalarını ve kullanmalarını, dinleme becerilerini kazanmalarını, sözcük dağarcıklarını ve iletişim becerilerini geliştirmelerini sağlamaktır. Ayrıca, çocukların kitaplara karşı olumlu tutum geliştirmelerini desteklemek ve kitap sevgisini aşılamaktır.

2.1.13. Oyun Etkinliği

Oyun, çocukları fiziksel ve duygusal olarak rahatlattığı için zihinsel olarak da öğrenmeye elverişli bir ortam sağlar. Oyun çocukların hareket gereksinimini karşıladığı gibi oynanan oyunun türüne göre hayal dünyasını da zenginleştirir. Bu nedenle, iç mekânlarda çocukların yaşlarına, gelişimsel gereksinimlerine ve ilgilerine göre farklı oyun fırsatları sunulmasının yanı sıra, dışarı oyun alanlarında da sağlanacak oyun fırsatları çocukların gelişimlerini bütünsel olarak destekler.

2.1.14. Hareket Etkinliği

Hareket etkinliğinin amacı, çocukların temel hareket becerilerini geliştirmenin yanı sıra bilişsel, sosyal ve duygusal, dil gelişimine ve öz bakım becerilerine katkıda bulunmaktır. Bu etkinlikler süresince çocuklar temel hareket becerileri, beden farkındalığı, güç, koordinasyon, hız, çabukluk, esneklik, kuvvet ve dayanıklılık gibi alanlarda gelişme kaydederler.

2.1.15. Fen Etkinliği

Çocukları dikkat etmeye, soru sormaya, merak etmeye, gözlem yapmaya, araştırmaya, incelemeye ve keşfetmeye yönelten etkinliklerdir. Bu etkinlikler çocukların hem yaşam gerçeklerini tanımalarını hem de çevre farkındalığına sahip olmalarını sağlar.

2.1.16. Müzik Etkinliği

Müzik etkinlikleri hem çocukların tüm gelişim alanlarını destekleyen hem de müziksel gelişim sürecini olumlu yönde etkileyen çalışmalardır. Bu çalışmalar, ses ve müzik dinleme ve ayırt etme, ritim, nefes ve ses çalışmaları, şarkı söyleme, çalgı çalma, yaratıcı hareket ve dans, müzik eşliğinde hareket, müzikli öykü oluşturma gibi etkinliklerden oluşur.

İlkokul birinci sınıf düzeyinde temel odak noktası olan okuma yazma çalışmaları da okul öncesi eğitimden olumlu olarak etkilenmektedir (Yılmaz ve Dikici Sığırtmaç, 2008, Kılıç, 2008, Kırca, 2007, Pehlivan, 2006'dan Akt. Seven, 2014).

“Çocuğun okul öncesi ortamda (aile, anaokulu, yuva vb.) karşılaştığı, kitap, dergi, gazete, görsel ve dilsel algıyı geliştirici resim çizme, tamamlama kitapları, tahmin edilebilir okuma kitapları (büyük resimli az yazılı, resimden yazılanları tahmin ettiren kitaplar) gibi, basılı araç-gereçlerin yanı sıra dinleme, çizme, boyama etkinliklerinin tamamı, okul öncesi “okuma-yazma deneyimleri” arasında varsayılmaktadır” (Çelenk, 2008: 84'den Akt. Seven,2014).

Küçük yaşlardan itibaren okuma yazma becerilerinin gelişmesi, çocuğun dil gelişimine uygun eğitimin verilmesine bağlıdır. Bu yaşlarda dil öğrenme kapasitesi üst düzeye çıkmaktadır. Özellikle 4-6 yaşlarında beynin her iki lobu birlikte kullanılmaya başlanmakta ve çocuk birden fazla dili öğrenebilecek zihin yapısına ulaşmaktadır. Matematik ve soyut düşünme becerileri insanoğlu için gerekli olan önemli becerilerdendir. Çünkü insanların karşılaştıkları birçok problemi çözerken matematik ve soyut düşünme becerilerinden faydalandıkları bilinmektedir. Okul öncesi eğitim alan

bireylerin matematik ve soyut düşünme becerileri açısından okul öncesi eğitim almayanlara göre daha gelişmiş durumda olduğunu göstermektedir. Okul öncesi eğitim, çocukların yaratıcı düşünme becerilerinin geliştirilmesi açısından da önemli bir eğitim basamağıdır. Senemoğlu'na (1994) göre yaratıcılık, değişik durumlarda esnek, akıcı, özgün, alışılmıştan farklı bir şekilde düşünmeyi kapsar. Yapılan araştırmalar okul öncesi eğitim alan çocukların yaratıcı düşünme becerilerinin okul öncesi eğitim almamış çocuklardan anlamlı düzeyde yüksek olduğunu ortaya koymuştur (Seven,2014).

Görüldüğü okul öncesi eğitim alan ve almayan çocuklar arasında anlamlı farklılıklar görülmektedir. Bu yüzden okul öncesi eğitim bana göre gerekli ve önemlidir.

2.2. İlköğretim

İlköğretim sadece ortaöğretime öğrenci hazırlayan bir öğrenim basamağı değildir. Aynı zamanda bireyi yaşama hazırlar. Birey ilköğretimden sonra eğitimine devam etmeyebilir. Öyleyse, ilköğretim bir yurttaşın tek başına yaşamını sürdürebilmesi, mutlu olabilmesi, hatta toplumsal kalkınmaya katkıda bulunabilmesi için bilmesi gerekenlerin öğrenildiği/öğretildiği bir öğrenim basamağıdır. İlköğretim, toplumsal sınıflar arasında dikey geçişleri sağlamanın ilk adımını oluşturduğundan, bir sosyal politika aracı olarak da işlev görmektedir (Çınar,2008).

Bağımsız yaşamak ve bunun için kalkınmak isteyen bir ulusun eğitime, dolayısıyla okullara gereksinimi vardır. Okullar, ilköğretimden yükseköğretime doğru aşamalı bir dizi içinde sıralanır. Bu okulların temelinde ilköğretim vardır. Her eğitim aşaması kendi amaçlarına ulaşabilmek için, kendinden önceki eğitim aşamasının amacına ulaşmış olmasını gerekli sayar. Bunun anlamı şudur: İlköğretim amacına ulaşmada başarısız ise, ortaöğretim ve yükseköğretimin de başarısız olması kaçınılmazdır (Çınar,2008).

İlköğretim, bireyin beyin teknolojisinin geliştirildiği ilk ve en önemli aşamadır. Beyin teknolojisi geliştirmek; düşünme, anlama, sınıflama, sıralama, eleştirme, analiz sentez yapma ve değerlendirme gibi üst düzey bilişsel stratejilerin kullanımını ve geliştirilmesini öğretmektir (Çınar,2008).

Aile içinde yerel olarak toplumsallaşan çocuk, ilköğretimle birlikte ulusal düzeyde toplumsallaşır. Böylece ulusal birliği, bütünlüğü, değerleri ve ülküleri özümser; ulusal devamlılık sağlanır.

Aile çevresini aşmak isteyen çocuk, yaşlılarından oluşan bir arkadaş çevresi oluşturmak ve bu çevreyi genişletmek ister. Oyunlar aracılığıyla toplumsallaşmaya çalışır. Bu ortamın sağlanmasında da okul önemli bir rol üstlenir (Çınar,2008).

İlköğretim yazılı kültüre geçmenin de ilk aşamasıdır. İnsanlık okuryazar olmadan önce (yazı çok eskiden bulunmuş olmasına karşın, yaygın okuryazarlık ortaçağda başlar) sözel bir kültüre aittirler. Günümüzde de okuryazar olmayanlar sözel kültüre aittirler. Yalnızca kendi deneyimlerinden ve söylentilerden yararlanabilirler. Ancak yazılı kültüre geçenler, insanlığın binlerce yıllık deneyiminden yararlanabilirler. Okuryazarlık becerisinden yararlanmamak, göze alınamayacak bir kayıptır.

İlköğretime önemli kılan bir neden de, çocukta üstün yeteneklerin belirmeye başladığı dönemin ağırlıklı olarak 6-16 yaşları arasında olmasıdır. Belirli alanlarda üstün yeteneği olan öğrenciler bu dönemde saptanıp geliştirilmelidirler. Öğretmenin bu saptama ve yönlendirmeleri yapabilecek birikim ve donanımda olması gerekir (Çınar,2008).

İlköğretimle bireyde kavramlar oluşturulur. Genel anlamda kavram, insan zihninde anlaşılan, farklı obje ve olguların değişebilen ortak özelliklerini temsil eden bir bilgi formu/yapısıdır; bir sözcükle ifade edilir. Bir başka tanımla kavram, benzer nesneleri, insanları, olayları, fikirleri, süreçleri gruplamada kullanılan bir kategoridir. Kavramlarla, bireyin entelektüel ve akademik temelleri atılır. Birey, yaşamı boyunca oluşturduğu ve içlerini doldurduğu bu kavramlar aracılığıyla düşünür, araştırır, öğrenir. Kavramlar olmasaydı dış dünyadaki her olayı tek tek öğrenmek ve hatırlamak durumunda olurduk. Örneğin, “ağaç”la ilgili bilgi vermek için şimdiye kadar görülen her ağacı hatırlayıp teker teker onların özelliklerini saymak gerekirdi. Kavramlar, bireyin son derece karmaşık ve ayrıntılı algısal yaşantısını özetler, soyutlaştırır ve böylece insanoğlunun bilim, teknoloji, kültür, sanat ve edebiyatı geliştirmesini sağlar. İlköğretimin başarısı bu kavramları ne kadar sağlıklı oluşturduğuyla ölçülebilir. Burada anlatılmak istenen elbette ezberlenmiş, mutlak doğruluğuna inanılmış bilgi ve kavramlar değil, bilimsel bilgiyle oluşturulmuş, değişimlerin etkisiyle değişebilen, akla dayalı bilgi ve kavramlardır. Eğer ilköğretim formal eğitim kurumlarının temeliyse, ilköğretimin temeli de birinci sınıftır. Çünkü bireyin eğitimiyle ilgili pek çok kavram bu sınıfta ortaya çıkar, yerleşir. Birey öğrenme

biçimini, akademik benlik tasarımını, tutumlarını bu sınıfta öğrenir, geliştirir. Adeta bir “öğrenci kişiliği” oluşturur.

Başarılı bir ilköğretim, nitelikli bireyler yetiştirerek ülkeyi kalkındırabileceği gibi, başarısız bir eğitim de geleceği karartabilir. İlköğretimde çocuğa kazandırılacak kötü alışkanlık, davranış ve tutumlar, bireyde öylesine kalıcı etkiler bırakır ki, bu yanlış öğrenmeleri ne ortaöğretim ne de yükseköğretim düzeltebilir. Yanlış öğrenmeleri düzeltmek, yeni davranışlar kazandırmak kadar kolay değildir.

İlköğrenim çağındayken doğru bir eğitimden geçemeyen birey, öğrenmede kritik dönemi geçirir, düşünmeyi ve öğrenmeyi öğrenemez ya da yanlış öğrenir, kendine güvenemediği, bireyleşemediği dolayısıyla, Kant’ın deyişiyle, “aklını kullanma cesareti gösteremediği” için, aklını birilerinin ipoteğine verir ve onun “sürü”süne katılır. Böylesi kişilerin, ne kadar “geliştirilebilir kaynak” olacağı tartışılabilir. İlköğretim, uygar bir yaşam için; okuma yazma, okuduğunu anlama, ana dilini iyi ve doğru kullanma, temel matematik işlemlerini yapabilme, yakın çevreyi tanıma, toplumsal yaşam kurallarını öğrenme ve öğrenme isteği yaratmak için yapılıdır (Çınar,2008).

2.3. Hazırbulunuşluk

Hazırbulunuşluk sinir sisteminin öğrenmeye hazır olması, bireyin bir öğrenme etkinliğini gerçekleştirebilmesi için gerekli ön koşul davranışları kazanması, bireyin bir gelişim görevini olgunlaşma ve öğrenme vasıtasıyla yapabilecek düzeye ulaşması, bir etkinliği yapmak için bilişsel, duyuşsal, sosyal ve devinışsel açıdan hazır olması ve hazır olma düzeyinin ölçüsüdür. Bu ölçü bireyin konuya giriş seviyesinin bir temsilidir. Ayrıca bireyin konuyla ilgili ön bilgi ve tutumunu da içerir (Yenilmez ve Kakmacı, 2008).

Eğitim bir davranış değiştirme süreci olduğu için sürecin başı ile sonu arasındaki farkın nicel ve nitel olarak ölçülebilmesi son derece önemlidir. Bu önem öğretime nereden başlanacağını bilmesini gerektirir (Fidan, 1986’dan Akt. Harman, 2012).

Bu nedenle hazırbulunuşluk seviyesinin tespit edilmesi son derece önemlidir.

Hazırbulunuşluk seviyesi;

- Konunun başlangıcında öğrencilerin konuyla ilgili sahip oldukları ön bilgilerini,
- Öğrencilerin bireysel özelliklerini,
- Bilgilerin yeniden öğretileneceğini mi yoksa ilerleneceğini mi belirlemek amacıyla tespit edilir (Yüksel, Marangoz ve Canaran, 2004’dan Akt. Harman,2012).

Konuya en geniş anlamıyla baktığımızda yaşamın her evresi bir sonraki evre için hazırlık anlamına gelir. İyi değerlendirilmiş, kaliteli öğrenme deneyimlerinin yaşandığı erken çocukluk, çocukluk dönemine hazırlıktır. Mutlu ve başarılı bir çocukluk, daha az sorunlu bir ergenlik anlamına gelir. Gelişim zincirleme devam eden bir süreçtir bir dönemdeki başarılar diğer dönemi de hem olumlu etkiler hem de başarılı ve sağlıklı geçmesine hizmet eder. Bir dönemdeki aksaklık ise diğer dönemdeki temel becerileri aksatabilir. Yani; hayatın her yeni evresi bir öncekinin izini taşır. Bu da dizi bizi bir sonraki evreye ya hazırlıklı kılar ya da kolayca uyum sağlamamıza yardımcı olur ve çeşitli zorluklarla karşı karşıya bırakır (Aşıcı vd., 2010, s.22).

Bütün çocukların ilkokula başlama süreci özellikle ailesinden ilk kez ayrılanlar için önemli ve kritik bir dönemdir. Çocuk ilk kez planlı ve programlı bir öğretim basamağı ile karşı karşıya kalacaktır. Bu programla birlikte etkinliklere katılacak, farklı bir sınıf düzenini tanıyacak, farklı bir çevre edinecek, okuma-yazma becerileri edinecek, matematik becerilerine yönelik derslerde yer alacak ve bunları belirli bir disiplin içerisinde yapacaktır. Çocuğu bu tür etkinliklerle baş başa bırakırken, bu çocukların okul öncesi eğitim alması onların korku ve endişelerini azaltacaktır. Çocuğun okul öncesi eğitiminde olumlu yaşantılar geliştirmesi ve gelişim alanlarına yönelik egzersizler yapması onların okul başarılarını artıracaktır. Bu yıllardaki deneyimleri ve başarılı ilişkileri çocuğun gelişim ve öğrenmesine ayrıca akademik başarısına olumlu katkı sağlayacaktır. Bu bağlamda çocuğun okula başlamasında ilkokula hazır olma düzeyi ve bu düzeyi geliştirmeyi hedefleyen okul öncesi eğitim önemliliğini arz etmektedir (MEB, 2006, TUSAD, 2005’den aktaran Yükselen vd., 2013,s.3).

Çocukların okula uyum sağlamalarını etkileyen birçok faktör bulunmaktadır. Okula başlama, zihinsel, bedensel ve duygusal açıdan hazır olmayı gerektirir. Çocuğun hazırbulunuşluluğunda ve okula uyumunda okul öncesi eğitim almasının önemli bir payı vardır. Okul öncesi eğitimin çocukların

ilköğretim 1. sınıftaki okula uyumlarına etkisinin ele alındığı bir çalışmada, okul öncesi eğitim almış olmanın, okula uyum sürecini nasıl etkilediğini anlatacak şekilde açık uçlu sorular hazırlanmış ve öğretmen görüşlerinden yararlanılarak anket soruları hazırlanmıştır. Araştırmanın sonucunda, okul öncesi eğitimin, ilköğretime uyumu kolaylaştırdığı ortaya konulmuştur. Okul öncesi eğitim almış ve okul öncesi eğitim almamış çocukların okula hazırbulunuşluk düzeylerini incelemiştir. Araştırma sonucunda, okul öncesi eğitim kurumuna giden 78 aylık çocukların okula hazırbulunuşluklarının 68 aylık çocukların okula hazırbulunuşluklarından anlamlı derecede farklılık gösterdiğini tespit etmiştir (Yoleri ve Tanış, 2014).

3. YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Olgubilim (fenomenoloji/phenomenology) deseni farkında olduğumuz ancak derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız olgulara odaklanmaktadır. Olgular yaşadığımız dünyada olaylar, deneyimler, algılar, yönelimler, kavramlar ve durumlar gibi çeşitli biçimlerde karşımıza çıkabilmektedir. Bu olgularla günlük yaşantımızda çeşitli biçimlerde karşılaşabiliriz. Ancak bu tanışıklık, olguları tam olarak anlamadığımız anlamına gelmez. Bize tümüyle yabancı olmayan aynı zamanda da tam anlamını kavrayamadığımız olguları araştırmayı amaçlayan çalışmalar için olgubilim (fenomenoloji) uygun bir araştırma zeminini oluşturur (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Bu çalışmada da okul öncesi eğitim alan ve almayan çocukların aralarındaki hazırbulunuşluk ve gelişimsel farkları öğrenilmeye çalışılmıştır. Bu yüzden bu araştırma fenomenolojik bir araştırmadır.

3.2. Evren ve Örneklem

3.2.1. Evren

Araştırmanın evrenini, Sinop devlet ilköğretim okullarında çalışan birinci sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır.

3.2.2. Örneklem

Kolay ulaşılabilir durum örnekleme araştırma hız ve pratiklik kazandırır. Çünkü bu yöntemde araştırmacı, yakın olan ve erişilmesi kolay olan durumu seçer. Kolay ulaşılabilir durum örnekleme, çoğu zaman araştırmacının diğer örnekleme yöntemlerini kullanma olasılığının bulunmadığı durumlarda kullanılır. Diğer örnekleme yöntemlerinin kullanıldığı araştırmaların sonuçlarına göre, bu tür örnekleme yönteminin kullanıldığı araştırmaların sonuçlarının güvenilirliği, genellenebilirliği ve kullanılabilirliği daha azdır (Yıldırım ve Şimşek, 2008).

Bu yüzden araştırmamın örneklemini, Sinop il sınırları içerisinde üç farklı ilköğretim okulunda çalışan 6 tane 1. Sınıf öğretmeni oluşturmaktadır.

3.3. Verilerin Toplanması

3.3.1. Veri Toplama Araçları

Verilerin toplanması araştırma kapsamında kuramsal çerçevenin oluşturulmasının ardından sınıf öğretmenlerinin okul öncesi eğitime ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amacıyla yapılandırılmamış görüşme formu hazırlanmıştır. Görüşme formunda yer alan sorulara ilişkin uzman görüşüne başvurulmuştur. Hazırlanan görüşme formu iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde öğretmenlerin cinsiyeti, meslekteki hizmet süreleri, mezun oldukları alan ve görev yaptıkları okulun sosyo-ekonomik düzeyine ilişkin sorular yer alırken ikinci bölümde görüşme sorularına yer verilmiştir. Öğretmenlere yöneltilen görüşme soruları şöyledir:

- 1- Okul öncesi eğitim alan ve almayan çocuklar arasında sosyal yönden ne gibi farklılıklar vardır?
- 2- Okul öncesi eğitim alan ve almayan çocuklar arasında hazırbulunuşluk açısından farklılıklar var mıdır? Bu farklılıklar nelerdir?
- 3- Okul öncesi eğitim alan ve almayan çocuklar arasında öz bakım becerileri arasında ne gibi farklılıklar vardır?
- 4- Okul öncesi eğitimin çocuklar üzerindeki faydaları nelerdir?
- 5- Okul öncesi eğitimin çocuklara ilkokula hazırlık sürecinde ne gibi faydalar sağlamıştır?

- 6- Okul öncesi eğitim alan ve almayan çocuklar arasında bilişsel ve psikomotor gelişim açısından ne gibi farklılıklar bulunmaktadır?

3.3.2. Verilerin Analizi

Araştırma verilerinin çözümlenmesinde betimsel analizden yararlanılmıştır. Betimsel analizde amaç, elde edilen bulguları düzenlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde okuyucuya sunmaktır. Araştırmacı araştırma soruları ve kavramsal boyuttan yola çıkarak bir çerçeve oluşturmuş, bu doğrultuda verilerin hangi temalar altında düzenleneceğini belirlemiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2008).

4. BULGU VE YORUMLAR

Bu bölümde öğretmen görüşlerinden doğrultusundan okul öncesi eğitim alan ve almayan çocukların okula başladıktan sonra aralarındaki hazırbulunuşluk ve gelişimsel farklılıkları ortaya konulmaya çalışılmıştır. Tablolarda öğretmenlerin görüşlerine dayalı olarak ortaya çıkan temalar ayrı ayrı verilmiştir. Bulgular öğretmen görüşlerinden doğrudan alıntılar yapılarak desteklenmiştir.

4.1. Birinci Alt Problem Okul Öncesi Eğitim Alan Ve Almayan Çocuklar Arasında Sosyal Yönden Ne Gibi Farklılıklar Olduğuna Yönelik Bulgular

Tablo 1.Öğretmenlerin okul öncesi eğitim alan ve almayan çocuklar arasında sosyal yönden ne gibi farklılıklar olduğuna dair görüşleri

Görüşler
Ö1- Arkadaş ilişkileri gelişmiş olarak gelmektedir.
Ö2- Okula uyumu daha iyidir.
Ö3- Birbirleriyle ilişkileri izin alma, teşekkür etme gibi alışkanlıklar belirgin olarak fark edilmektedir.
Ö4- Sınıf kurallarına uymada daha belirgin ve olumludur.
Ö5- Okul öncesi eğitim almayanlarda iletişim problemleri görülmektedir.
Ö6- Okul öncesi eğitim almayanlar öğretmenden çekinmektedirler.
Ö8-Hazır olma durumları iyi düzeyde olmaktadır.

Ö7 numaralı öğretmenin sınıfında okul öncesi eğitim almayan çocuk bulunmadığı için tabloda görüşüne yer verilmemektedir.

Tablo 1'e bakıldığı zaman öğretmen görüşlerine göre okul öncesi eğitimi alan çocuklar hazırbulunuşluk düzeyleri yüksek, "Arkadaş ilişkileri gelişmiş", "Okula uyumlu", "Sınıf kurallarına uyan", "öğretmenden çekinmeye" ve birbirlerine karşı saygılı sosyal yönü gelişmiş çocuklardır. Bu konuyla ilgili Ö2 görüşünün ayrıntılarında "Eğitim alan çocuk okula uyumu iyidir ve bir problem yaşamamaktadır. Arkadaş ilişkileri olumlu yönde gelişmiş ve öğrenmeyi planlamış oluyorlar. Kendilerini daha iyi ifade edebiliyorlar" şeklinde ifade etmektedir. Öğretmenlerin çoğu sosyal öğrenmeye ilişkin çocukların daha sosyal ve girişken olduğundan kendilerini daha rahat ifade ettiklerinden bahsetmiştir. Ö4 ise görüşmesinin ayrıntılarında okul öncesi eğitime ilişkin görüşlerini "Alan çocuklar daha çabuk arkadaş bulabiliyor. Bu süreç diğer öğrencilerde daha uzun. Grup oyunlarında bu daha net gözüküyor. Sınıf kurallarına uymada daha belirgin ve olumludur." şeklinde ifade etmektedir. Öğretmen okul öncesi eğitimin sosyal gelişimine etkisini özellikle arkadaş ilişkileri kurma konusundaki başarıları üzerinde durmuştur.Ö1 ise görüşmesinin ayrıntılarında "Okul öncesi eğitim öğrenciyi okula alıştırtıyor. Rahat çizgi çalışmasını kolaylaştırıyor. Arkadaş ilişkileri gelişmiş olarak geliyor. Daha çok başarılı oluyorlar." şeklinde ifade etmektedir. Ayrıca sosyal becerileri gelişmiş öğrencilerin kendilerine olan güvenleri arttığı için okuma yazmayı daha kısa sürede öğrendikleri ele alınmıştır. Araştırma sonucuna göre öğretmenler okul öncesi eğitimi almış çocukların hazırbulunuşluk düzeyleri yüksek, "Okula uyumlu", "öğretmenden çekinmeyen" ve birbirlerine karşı saygılı sosyal becerileri gelişmiş çocuklardır.

4.2. İkinci Alt Problem Okul Öncesi Eğitim Alan Ve Almayan Çocuklar Arasında Hazırbulunuşluk Açısından Ne Gibi Farklılıklar Olduğuna Yönelik Bulgular

Tablo 2. Sınıf Öğretmenlerinin, okul öncesi eğitim alan ve almayan çocukların hazırbulunuşluluk açısından ne gibi farklılıklar olduğuna dair görüşleri

Görüşler
Ö1-Çok rahat araç-gereç kullanabilmektedirler.
Ö2- Okuma yazmaya hazır olmaktadır.
Ö3- Okul öncesi eğitim almayanlarda davranış bozukluğu gibi farklılıklar olabilmektedir.
Ö4- Okul öncesi eğitim alanlar daha rahat öğrenmekte ve kazanımları edinmektedir.
Ö5- Öğretmeni takip etmede rahattırlar.
Ö6- Etkinlikler için daha çok isteklidirler.
Ö7-El kaslarının gelişiminde olumlu farklılıklar olabilmektedir.
Ö8-Okul kültürünü almış olmaktadır.

Tablo 2’ye bakıldığı zaman öğretmen görüşlerine göre okul öncesi eğitimi alan çocuklar “rahat araç-gereç kullanabilmekte”, “okuma yazmaya hazır”, “daha rahat öğrenip kazanımları edinen”, “öğretmeni takip etme becerisi gelişmiş”, “etkinlikler için istekli”, “el kasları gelişmiş”, “okul kültürüne sahip” çocuklar olmaktadır. Bunlara karşılık okul öncesi eğitim almayan çocuklarda ise “davranış bozuklukları” görülebilmektedir. Öğretmenlerle yapılan görüşmelerin ayrıntılarında ise 1. Sınıf öğretmenleri, okul öncesi eğitim alan öğrencilerin ders içerisinde daha hazır olduklarını, daha hızlı öğrendiklerini saptamışlardır. Öğretmenler okul öncesi eğitim alan öğrencilerin okula uyum konusunda daha başarılı olduklarını gözlemlemişler ve uyum süreçleri daha hızlı oldukları için öğrenmeye daha açık hale geldiklerini fark etmişlerdir. Ö2 görüşmesinin ayrıntılarında “Okuma yazma etkinliklerine daha hazır oluyor. Kalem tutma becerisi, okul araç-gereç kullanımını biliyor ve aracı ne amaçla kullanabileceğini farkındadır. Bazı olumsuz davranışlar ediniyor ve öğretmen bunu düzeltirken sıkıntı yaşıyor. Rakamlar, renkler, harflerin yönleri vs. yanlış öğrenebiliyor. İfade gücü geliyor.” şeklinde ifade etmektedir.

Öğretmen bu görüşünde okul öncesi eğitim alan bazı çocukların doğru olmayan beceriler ve kazanımlar elde ettiklerini ve bu becerileri düzeltmeye çalışırken zorlandıklarını veya düzeltemediklerini söylemektedir. Ö5 ise görüşmesinin ayrıntılarında, okul öncesi eğitim hakkında görüşünü “Okul öncesi eğitim alanlar sınıf kurallarına uymada ve öğretmeni takip etmede rahatlar. Kalem tutma, defter kullanımları daha iyi ve öğrenmeye daha yatkın oluyor.” şeklinde ifade etmektedir. Burada öğretmen öğrenme yatkınlığına vurgu yaparken sınıf kurallarına uyum konusunun önemine değinmek istemiştir. Ö2 ise görüşmenin ayrıntılarında “Vardır. Okuma yazma sürecinde anlamlı farklar vardır. Alanlar daha rahat öğreniyor ve kazanımları ediniyor. Anasınıfında verilen kalem tutma becerileri yanlış verildiğinde düzeltilmesi zaman alıyor veya düzeltilmiyor. Okuma yazmaya hazırlık sürecinde verilen yanlış eğitimler bizi zor durumda bırakmakta bu yüzden bu eğitimler güncel verilmelidir. Örneğin; yazım becerileri, ses öğretimi vb...” şeklinde ifade etmektedir. Ayrıca öğretmen yanlış öğretilen rakamlar ve yanlış yöne bakan harflerin çocuklar tarafından edildiğini ve bunu düzeltmekte ciddi sıkıntılar yaşadığını söylemiştir. Araştırma sonuçlarına göre okul öncesi eğitim almış çocukların “okul kültürüne sahip”, “daha rahat öğrenen”, “öğretmeni takip etme becerisi gelişmiş” ve hazırbulunuşlulukları yüksek çocuklardır.

4.3. Üçüncü Alt Problem Okul Öncesi Eğitim Alan Ve Almayan Çocuklar Arasında Özbakım Becerileri Açısından Ne Gibi Farklılıklar Olduğuna Yönelik Bulgular

Tablo 3. Sınıf öğretmenlerinin okul öncesi eğitim alan ve almayan çocukların özbakım becerileri açısından ne gibi farklılıklar olduğuna dair görüşleri

Görüşler
Ö1-Özgüveni gelişmiş olmaktadır.
Ö2- Kişisel eşyalarını daha düzenli ve temiz kullanabilmektedirler.
Ö3- Tuvalet alışkanlığını kazanmış olmaktadır.
Ö4- Okul öncesi eğitim almayanlar beslenme alışkanlığında sorunlar yaşayabilmektedirler.
Ö5- Kendilerini daha rahat kontrol edebilmektedirler.
Ö6- Okul öncesi eğitim almayanlar hijyen kurallarına uymada zorlanmaktadır.
Ö7-Özbakım becerileri ailenin ilgisi ile de olmaktadır.
Ö8-Aileden bağımsız, becerileri daha gelişmiş olmaktadır.

Tablo 3’e bakıldığı zaman öğretmen görüşlerine göre okul öncesi eğitimi alan çocuklar “özgüveni gelişmiş”, “kişisel eşyalarını düzenli kullanan”, “tuvalet alışkanlığı edinmiş”, kendilerini kontrol edebilen”, “bağımsız iş yapabilme becerisi gelişmiş” çocuklardır. Buna karşılık okul öncesi eğitim almayan çocuklarda ise “hijyen kurallarına uymada zorluk” görülmektedir. Bununla beraber özbakım becerilerine “ailenin de ilgisi ve etkisi” göz ardı edilmemelidir. Öğretmenlerle yapılan görüşmelerin ayrıntılarında ise 1. Sınıf öğretmenleri, okul öncesi eğitim alan öğrencilerin ders içerisinde daha düzenli olduklarını, daha temiz ve hijyen kurallarına uyumlu olduklarını saptadıklarını söylemişlerdir. Bu konuda Ö1 görüşmesinin ayrıntılarında “Kendini daha iyi ifade ediyor. Özgüveni daha çok gelişmiş oluyor.” şeklinde ifade etmektedir. Ö2 ise görüşmesinin ayrıntılarında “Tuvalet alışkanlığını edinmiş oluyor. Elini yıkama, sabun kullanma, kişisel bakım becerileri gelişmiş oluyor. Temizlik kurallarını edinmiş oluyor. Kişisel eşyalarını daha düzenli ve temiz kullanabiliyor.” şeklinde ifade etmektedir. Öğretmen ayrıca kazanılan bu özbakım becerilerinin sınıf içerisinde temiz tutma konusuna da olumlu yansıdığını belirtmiştir. Ö4 ise görüşmesinin ayrıntılarında okul öncesi eğitim almayanlar hakkında görüşünü “Beklenen bazı şeylerde yetersiz kalabiliyorlar. Örneğin; giyinme, tuvalet, beslenme alışkanlığı vb. sorunlar yaşanabiliyor.” şeklinde ifade etmektedir. Bu görüşte de özbakım becerilerinin önemi çok net bir şekilde görülmektedir. Araştırma sonuçlarına göre okul öncesi eğitim

alan çocuklar “özgüveni yüksek”, “tuvalet alışkanlığını kazanmış”, otokontrol becerisi gelişmiş” hijyen kurallarına uyan ve özbakım becerileri gelişmiş çocuklardır.

4.4. İkinci Alt Problem Okul Öncesi Eğitimin Çocuklar Üzerindeki Faydalarına Yönelik Bulgular

Tablo 4. Sınıf öğretmenlerinin okul öncesi eğitimin çocuklar üzerindeki faydalarına dair görüşleri

Görüşler
Ö1-Araç ve gereçleri bilinçli kullanmaktadırlar.
Ö2- Kalem, makas kullanma, özyeterlilik, özgüvenleri gelişmiş olmaktadır.
Ö3- Davranış ve beceri konularında faydalı olmaktadır.
Ö4- Parmak bilek çalışmalarına katkı sağlamaktadır.
Ö5- Kendilerini daha rahat ifade etmektedirler.
Ö6- Olumlu ilişkiler kurma konusunda fayda sağlamaktadır.
Ö7-Sorumluluk duygusu gelişmektedir.
Ö8-İşbirliği ve dayanışma becerileri gelişmektedir.

Tablo 3’e bakıldığı zaman öğretmen görüşlerine göre okul öncesi eğitimin çocuklar üzerinde “araç-gereci bilinçli kullanabilme”, “küçük kasları geliştirme”, “davranışları uyumlu”, “parmak bilek çalışmalarında rahat olma” “ifade becerisini geliştirme”, “olumlu ilişkiler geliştirme”, “sorumluluk bilinci oluşturma”, işbirliği yapabilme” gibi katkılar sağladığı görülmektedir ve tabloya bakıldığı zaman okul öncesi eğitim çocuğun sosyal-duyuşsal başta olmak üzere bütün gelişim alanların katkı sağladığı göz önündedir ve bunlardan ayrı olarak hazırbulunuşluluğa da olumlu katkılar yaptığı görülmektedir. Bu konuda Ö1görüşmesinin ayrıntılarında “Sınıf ortamında kendini daha rahat hissediyor. Arkadaşlık ilişkileri daha iyi. Araç ve gereçleri bilinçli kullanıyorlar.” şeklinde ifade etmektedir. Öğretmen okul öncesi eğitimin birçok faydasıyla beraber çocukların özellikle araç ve gereç kullanımında daha düzenli olduklarını, araç-gereçlere zarar vermeyecek şekilde onlardan yararlandıklarını söyleyip belirtmiştir. Ö2 ise görüşmesinin ayrıntılarında “Arkadaşlık ilişkileri ve okula uyumda başarılı oluyorlar. Kalem, makas kullanma, özyeterlilik, özgüvenleri gelişmiş oluyor.” şeklinde ifade etmektedir. Kalemi doğru tutma ilköğretimde önemli bir aşamadır ve çocuğun bunu okul öncesi kademesinde kazanmış olması ilköğretim kademesini hem öğrenci hem de öğretmen için kolaylaştırmaktadır ve öğretmen burada bunun önemine vurgu yapmaktadır. Ö4 ise görüşmesinin ayrıntılarında “Parmak bilek çalışmalarında eğitim almayanlar daha çok zorlanıp sıkılıyorlar ama alanlarda bu durum yaşanmıyor bu yönden faydalıdır. Okul öncesi eğitim alanlar öğrenmeye elverişli ve istekli oluyor, etkinliklere daha hazır oluyor.” şeklinde ifade etmektedir. Öğretmen burada okul öncesi eğitim almış olan öğrencinin güdülenmiş olarak kendini hazır hissettiğine ve çalışmalarda belirgin farklar ortaya koyduklarına değinmek istemiştir. Araştırma sonuçlarına göre okul öncesi eğitimin çocuklar üzerinde “ifade becerisini geliştirme”, “sorumluluk bilinci oluşturma”, “işbirliği yapabilme” gibi katkılar sağlamaktadır.

4.5. İkinci Alt Problem Okul Öncesi Eğitimin İlkokul Sürecinde Çocuklara Sağladığı Faydalara Yönelik Bulgular

Tablo 5.Sınıf öğretmenlerinin, okul öncesi eğitimin ilkokula hazırlık sürecine sağladığı faydalara dair görüşleri

Görüşler
Ö1-Kalem tutma ve seri yazmada daha başarılı olmaktadır.
Ö2- Okul hayatına daha uyumlu ve sorunsuz başlamaktadırlar.
Ö3- Resim yapma, sayıları sayma gibi faydaları olmaktadır.
Ö4-Etkinliklere uyum daha belirgin ve olumlu olmaktadır.
Ö5- Araç-gereç kullanımını kolaylaştırmaktadır.
Ö6- Okuma yazmaya, parmak bilek becerilerine katkı sağlamaktadır.
Ö7-Sınıfta birlikte yaşamaya alışmaktadırlar.
Ö8-Küçük kas becerileri gelişmiş olmaktadır.

Tablo 3’e bakıldığı zaman öğretmen görüşlerine göre okul öncesi eğitimin ilkokula hazırlık sürecinde çocuklar üzerinde “seri yazma becerisi”, “okula uyumlu”, “sayı sayma”, “etkinliklere uyum”, “araç-gereç kullanımını kolaylaştırma”, “okuma yazmaya olumlu bakma”, “sınıfta uyum”, “küçük kas becerileri geliştirme” gibi faydalar sağlamaktadır.Ö4 görüşmesinin ayrıntılarında “Çocuklar daha düzenlidir. Kendilerini daha rahat ifade edebiliyorlar. Söz alma, konuşma, arkadaşını dinleme, derse katılımı, etkinliklere uyum daha belirgin ve olumludur.” şeklinde ifade etmektedir. Öğretmen gelişim alanlarının birbirleriyle bağlantılı olduğunu ve okul öncesi eğitimin bu noktada belirgin farklar ortaya koyduğu konusuna değinmek istemiştir.Ö7 ise görüşmesinin ayrıntılarında “El kasları gelişir. Sınıfta birlikte yaşamaya alışır. Sorumluluk duygusu gelişir.” şeklinde ifade etmektedir. Burada öğretmen dayanışma içinde olmaya ve sorumluluk bilincinin kazanıldığına vurgu yapmıştır. Ö8 ise görüşmesinin

ayrıntılarında “Çocuklar boyama, resim yapma, kesme, yapıştırma gibi becerilerde zorluk yaşamıyorlar. Kalem tutma, defter kullanma konusunda daha beceriklidirler.” şeklinde ifade etmektedir. Öğretmen ayrıca küçük kas gelişiminde belirgin farklar görüldüğünü ve okul öncesi eğitim almayanların bu konuda ciddi problemler yaşadığını söylemiştir. Araştırma sonuçlarına göre okul öncesi eğitimin ilkökula hazırlık sürecinde çocuklar üzerinde “seri yazma becerisi”, “okula uyum”, “etkinliklere uyum” gibi katkılar sağlamaktadır.

4.6. Üçüncü Alt Problem Okul Öncesi Eğitim Alan Ve Almayan Çocuklar Arasında Bilişsel ve Psikomotor Açısından Ne Gibi Farklılıklar Olduğuna Yönelik Bulgular

Tablo 6. Sınıf öğretmenlerinin, okul öncesi eğitim alan ve almayan çocukların bilişsel ve psikomotor gelişim açısından aralarındaki farklara dair görüşleri

Görüşler
Ö1-Daha uyumlu olmaktadır.
Ö2- Bağımsız iş yapabilme becerileri gelişmiş olmaktadır.
Ö3- Daha iyi durumdadırlar.
Ö4-Küçük kas becerilerinde daha belirgin olarak ortaya çıkmaktadır.
Ö5- Öğrenmeye hazır durumda olmaktadır.
Ö6- El-göz koordinasyonu gelişmiş olmaktadır.
Ö7-Aile gelişimde etken olmaktadır.
Ö8-Kavrama, anlama, muhakeme etme yeteneğine sahip olmaktadır.

Tablo 6’ya bakıldığında zaman öğretmen görüşlerine göre okul öncesi eğitimi alan çocuklar “uyumlu”, “bağımsız iş yapabilen”, “iyi düzeye ulaşan”, “küçük kas becerileri gelişmiş”, “öğrenmeye hazır”, “el-göz koordinasyonu gelişmiş”, “kavrama, muhakeme etme becerisi gelişmiş” çocuklardır ve burada “çocuğun gelişiminde aile” de önemli bir etkidir ve bu tabloya bakıldığında zaman okul öncesi eğitimin çocukların bilişsel ve psikomotor gelişimine katkı sağladığı görülmektedir. Okul öncesinde geliştirilen bilişsel ve psikomotor beceriler ilköğretim aşamasında hızlı öğrenme, etkinliklere hazır olma ve katılım şeklinde ortaya çıkmakta ve ilköğretim kademesinde yaşanabilecek zorlukları minimum düzeye indirebilmektedir. Ö2 görüşmesinin ayrıntılarında “Okul öncesi almayan çocuk okula daha tedirgin başlıyor. Arkadaş edinmekte zorlanıyor. Paylaşımcı olmuyor. Okul öncesi çocukları daha hareketli oluyorlar. Okul başarısı diğer çocuklara göre daha iyi ve el becerileri gelişmiş oluyor Bağımsız iş yapabilme becerileri gelişmiş oluyor.” şeklinde ifade etmektedir. Öğretmen okul öncesi eğitimin ilköğretim için bir ön hazırlık niteliğinde olduğunu belirterek özerklik açısından önemine vurgu yapmıştır. Bununla beraber okul başarısının yüksek olması için bir gereklilik olduğunu söylemiştir.Ö4 ise görüşmesinin ayrıntılarında “Küçük kas becerileri alanlarda daha belirgin ortaya çıkıyor ve etkinliklerde daha başarılı oluyorlar. Etkinliklerde daha belirgin ve anlamlı örnekler verebiliyorlar.” şeklinde ifade etmektedir. Öğretmen etkinlik katılımında ve etkinlikte gösterilen performans açısından aralarında farklar olduğuna vurgu yapmaktadır. Ö8 ise görüşmesinin ayrıntılarında “İlkokula başlanılan durumlarda okul öncesi eğitim alan çocuklar, almayan çocuklara göre daha iyi kavrama, anlama, muhakeme etme yeteneğine sahip oluyorlar.” şeklinde ifade etmektedir. Öğretmen bilişsel ve psikomotor gelişimin hızlı öğrenme ve hızlı kavramaya etkisinden söz etmektedir. Öğretmen ayrıca okul öncesi eğitim alanların muhakeme etme ve sorgulama becerilerinin daha çok gelişmiş olduğunu söylemiştir. Araştırma sonuçlarına göre okul öncesi eğitim alan çocukların “uyumlu”, “öğrenmeye hazır”, “muhakeme etme becerisi gelişmiş”, “iyi düzeye ulaşan” çocuklar olduğu belirlenmiştir.

KAYNAKÇA

- Aral, N. (2010). *Okul öncesinde özel öğretim yöntemleri-okul öncesi dönemdeki çocukların gelişim alanlarına göre özellikleri* (1.Baskı). Anı Yayıncılık.
- Aşıcı, M., Balat, G., Korkmazlar, Ü., Küçüktepe, C., Oktay, A. ve Polat, Ö. (2010). *İlköğretime hazırlık ve ilköğretim programları*. Pegem Akademi.
- Balat, G.(2014).*Okul öncesi eğitime giriş* (3.Baskı).Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Çeliköz, N. ve Erişen, Y. (2013). Okul öncesi eğitim öğretmenlerinin temel bilimsel süreç becerilerinin kullanım düzeyleri. *Selçuk Üniversitesi Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, (2), 43-45.
- Çınar, İ.(2008). İlköğretimin önemi ve öğretmen. *Demokrasi Eğitimi Dergisi*, (20), 17-29.
- Erkan, S. ve Kırca, A. (2010). Okul öncesi eğitimin ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin okula hazır bulunuşluklarına etkisinin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38, 94-106.
- Harman, G. (2012). Eğitimde hazırbulunuşluğun önemi üzerine bir derleme çalışması. *OMÜ Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, (3), 121-127.
- Kaymaz, M. (2005). Türkiye’de Okulöncesi Eğitiminin Fayda-Maliyet Analizi. *Anne Çocuk Eğitim Vakfı Dergisi*, 22, 5.
- Kılıçgün, M. (2016). *Okul öncesi eğitime giriş ders notları*.
- MEB (2013).*T.C. Milli eğitim bakanlığı okulöncesi eğitimi genel müdürlüğü okul öncesi eğitim programı*- <http://kres.dsi.gov.tr/docs/default-document-library/oo-proram.pdf?sfvrsn=2>.pdf
- Oktay, A.(1990). Türkiye’de okul öncesi eğitim. *Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, (2), 151-160.
- Seven, S. (2014). *Okul öncesi eğitime giriş* (1.Baskı). Pegem Yayıncılık.
- Senemoğlu, N. (1994). Okul öncesi eğitim programı hangi yeterlilikleri kazandırmalıdır. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(1994), 21-30.
- Turaşlı Kuru, N. (2010). Okul öncesi eğitimin tanımı ve önemi. G. Haktanır (Ed.). *Okul Öncesi Eğitime Giriş*. Anı Yayıncılık.
- Unutkan, Ö. (2007). Okul öncesi dönem çocuklarının matematik becerileri açısından ilköğretime hazır bulunuşluğunun incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32, 243-254.
- Ural, M. (1986). Ülkemizde Okul Öncesi Eğitimin Yeri ve Önemi. 4. *Ya-Pa Okulöncesi Eğitimi ve Yaygınlaştırma Semineri*. Ya-Pa Yayınları.
- Ural, O. & Ramazan, O. (2007). Türkiye’de okul öncesi eğitimin dünü ve bugünü. *Türkiye’de okul öncesi eğitim ve ilköğretim sistemi temel sorunlar ve çözüm önerileri*, 11-56.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2005). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (5. Baskı). Seçkin Yayıncılık.
- Yoleri, S. ve Tanış, H. (2014). İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula uyum düzeylerini etkileyen değişkenlerin incelenmesi. *Uşak Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(2), 130-141.
- Yenilmez, K. ve Kakmacı, Ö. (2008). İlköğretim yedinci sınıf öğrencilerinin matematikteki hazır bulunuşluk düzeyi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 16(2), 529-542.